

Karolinska
Institutet

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

ÖREBRO
UNIVERSITET

Håravfall

Mikael Alsterholm

överläkare, medicine doktor

Avdelningen för dermatologi och venerologi, Institutionen för kliniska vetenskaper, Sahlgrenska akademien, Göteborgs universitet.

Verksamhet Hud- och könssjukvård, Sahlgrenska Universitetssjukhuset, Västra Götalandsregionen, Göteborg.

mikael.alsterholm@gu.se | mikael.alsterholm@vgregion.se

Längd: cirka 6 minuter

Senast uppdaterad: 2025-06-12

Vanliga orsaker till håravfall

- Androgen alopeci
- Telogent effluvium
- Alopecia areata
- Cikatriciell alopeci

Hårets biologi

5 miljoner hårfolliklar på kroppen.

100 000 hårfolliklar i hårbotten.

- **Vellushår** – extremiteter och bål
- **Terminalhår** – huvud, axiller, genitalt

Hårcykeln

- **Anagen fas** = tillväxt 90-95 % av folliklar i hårbotten
- **Katagen fas** = regression ett fåtal folliklar i hårbotten
- **Telogen fas** = vila 5-10 % av folliklar i hårbotten
- **Exogen fas** = avlossning 50-100 hårstrån/dag

Anagen fas = månader-år

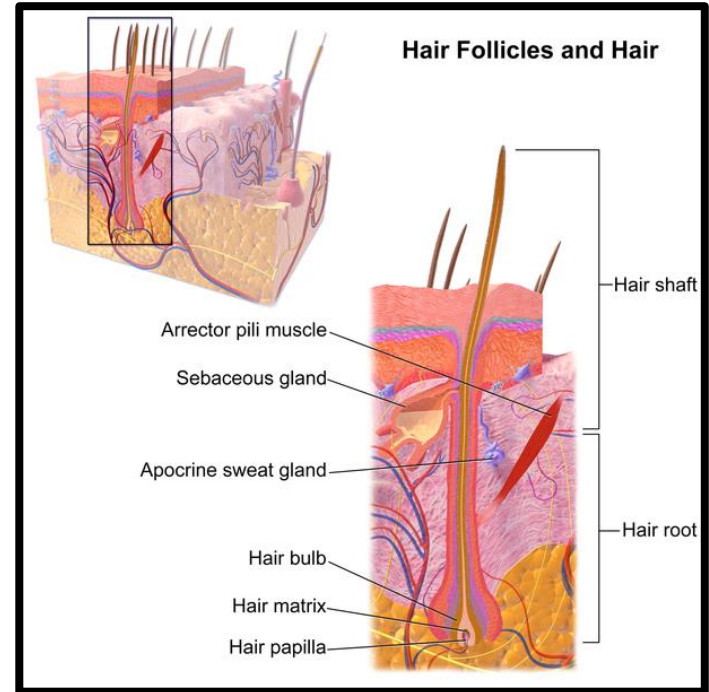

Bild: wikipedia.org

Androgen alopeci

Manligt mönster

- Flikar.
- Hårfästet kryper bak.
- Uttuning på vertex.
- 80 % av kaukasiska män vid 70 års ålder.

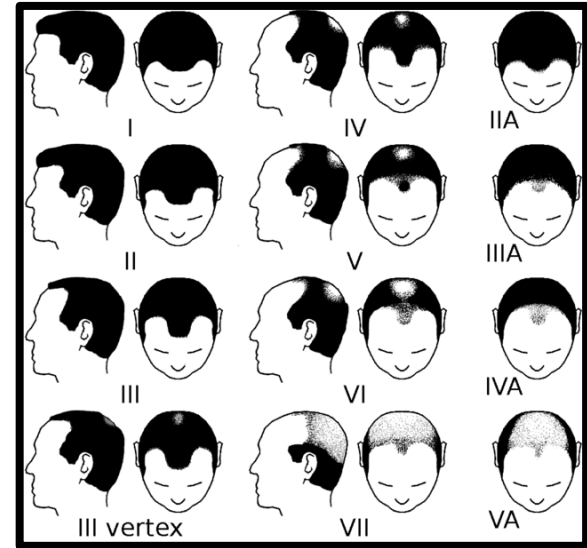

Bild: https://sv.m.wikipedia.org/wiki/Fil:Partial_Norwood_scale_for_male_pattern_baldness.png

Androgen alopeci

Kvinnligt mönster

- Hårfästet bevarat
- Central uttunning
- Kort efter puberteten = ofta ärftlig komponent
- Perimenopausalt = kan finnas ärftlig komponent men också förändringar i androgenmetabolism
- Tidig debut av håravfall eller uttalade symptom kan föranleda utredning av patologisk hyperandrogenism (endokrinolog eller gynekolog)

Bild: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Ludwid_scale_for_female_pattern_baldness.png

Androgen alopeci

Behandling

- Acceptera som normalt.
- Daglig lokalbehandling x 2 med kutan lösning (receptfritt men utanför förmånen)
 - Minoxidil 20 mg/ml = för män och kvinnor.
 - Minoxidil 50 mg/ml = endast för män.
- Finasterid peroralt
- Egenbekostad hårtransplantation (män)
- Uttalad androgen alopeci hos kvinnor kan berättiga till bidrag till hårsättning som till exempel peruk

Telogen effluvium

Stressor > förändring av hårfolliklarnas biologiska klocka > ökat antal folliklar går in i telogen fas samtidigt

3 månader senare > **generell uttunning** av håret

- Icke inflammatoriskt håravfall.
- Spontan förbättring efter månader-år.

Exempel på stressorer

- Graviditet och förlossning.
- Hög feber.
- Svår infektion.
- Extrema dieter, svält.
- Omfattande kirurgi.

Bild: <https://dermnetz.org/topics/telogen-effluvium/>

Alopecia areata

- Autoimmun sjukdom.
- **Fläckvis, icke ärrbildande** hårfall i **oretad** hårbotten.
- Även annan behåring kan drabbas.
- Utropsteckenhår.
- Livstidsrisk 1-2 %.

- Associerat med: atopiskt eksem, thyroideassjukdom, vitiligo, eventuellt diabetes typ 1

- 80 % får återväxt inom ett år

- Behandling har saknats
- JAK-hämmare visar lovande resultat men ingår inte i läkemedelsförmånen

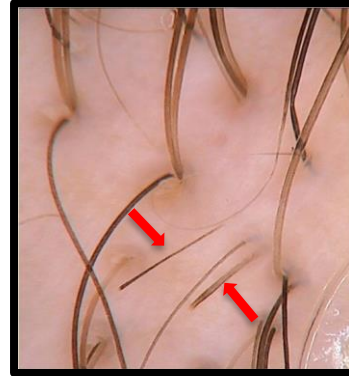

Bild:
https://en.wikipedia.org/wiki/File:Trichoscopy_AA.png
Licens: [Creative Commons](#)
CC0 1.0 Universal Public
Domain Dedication

Alopecia areata

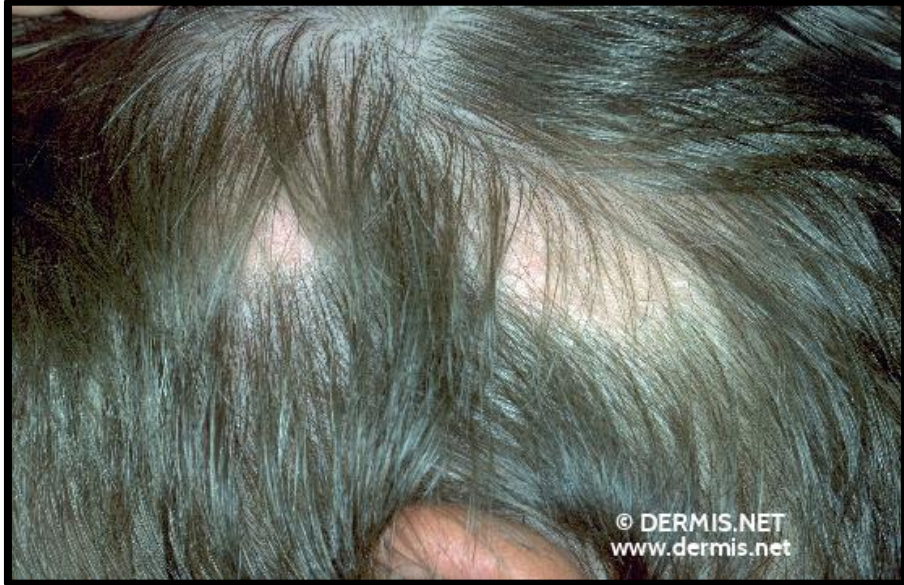

Bild: www.dermis.net

Bild: www.dermis.net

Cikatriciell alopeci

Exempel på orsaker

- Diskoid lupus erythematosus (LE).
- Folliculitis decalvans.
- Kräver i regel hudbiopsi för diagnos och behandling hos hudspecialist.

Folliculitit decalvans

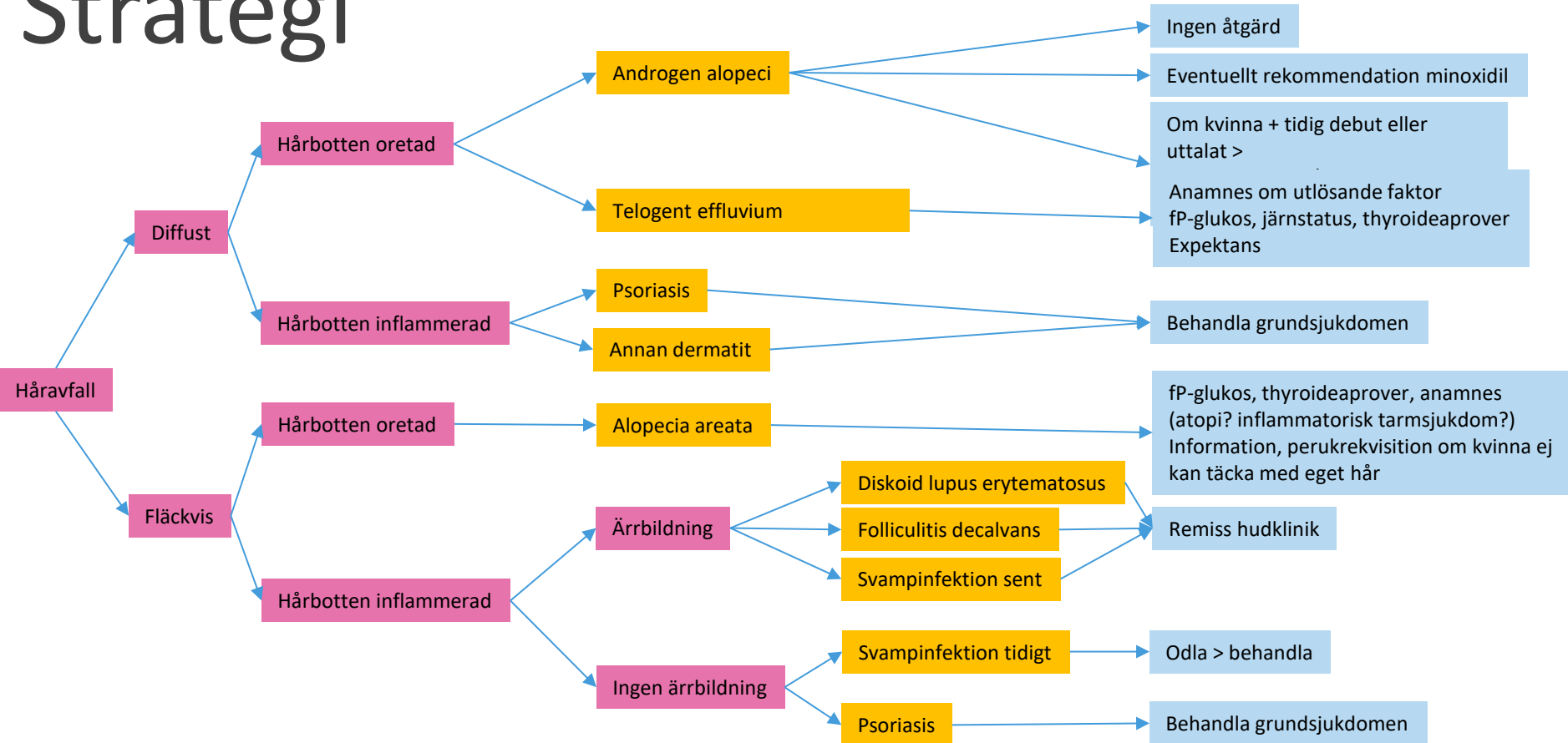

Diskoid LE

Bild: Mikael Alsterholm

Bild: dermis.net

Strategi

Tack för att du tittade!